

Chcete se dozvědět víc? Nehleďte na internetu naslepo! Zadáte-li do vyhledávací slovo „gay“, zavalí vás hromada pornostránek, které ke klidu vaší duše určitě nepřispějí. Seriózní informace o gay a lesbické problematice a o životě této komunity najdete např. na těchto adresách: www.iniciativa.cz (Gay iniciativa), www.liga.gl.cz (Gay a lesbická liga), www.gayteens.cz, www.stud.cz.

„Mami, já...jsem prostě na kluky!“
Co uděláte, když něco takového uslyšíte od svého dospívajícího syna?

■ Eva Jedelská

Syn gay, dcera lesba

Tak především: pokud se něco takového skutečně stane, znamená to pro vás něco jako udělení Řádu skvělého rodiče. Váš synek musel svést krutý vnitřní boj, než si tuhle věc dokázal přiznat být jenom sám před sebou. Tím, že se světil vám, dává najevo, že k vám má naprostou důvěru a považuje vás za osvícenou osobu bez předsudků.

Tahle chvíle je zatraceně těžká pro vás pro oba. Až ale pomine první šok a zklamání, zjistíte, že svět je pořád ještě na svém místě. Vaše dítě je živé a zdravé. A i když si to možná zrovna teď nedovedete představit, má slušnou šanci na celkem spokojený

život. Pravda, bude to mít těžší, jako každá menšina – ale o hodně lehčí, než kdyby se narodilo třeba před dvaceti lety.

KLUCI S KLUKAMA

„Nejhorší bylo, jak byla máma nešťastná,“ říká můj kamarád z dětství, gay, říkáme mu třeba Lukáš. Dnes pětáctýřičetiletý muž vyložil před rodiči karty na stůl teprve v hluboké dospělosti. Dlouhé roky žil doslova dvojm životem, byl totiž přesvědčený, že jeho nevlastní otec se s „úchylem“ v rodině nikdy nesmíří. Báječně jsme si s Lukášem rozuměli (ve všem kromě sexu) a trávili spolu hodně času, takže jeho rodiče byli v klidu a čekali, až se konečně

rozhoupeme ke svatbě. Když jsem se pak skutečně vdala, ale za někoho jiného (Lukáš šel za svědka), nastal okamžik pravdy. Dopadlo to jinak, než čekal: s otcem si řekli hodně ošklivých věcí, pak se strašně opili a tím to bylo vyřízené jednou provždy. Zato maminka se trápila dlouho. Trvalo rok, než se odhodlala pozvat Lukášova dlouholetého partnera na oběd. Dnes jezdí společně na dovolené a přátelsky se stýkají; s tím, že se vnoučat nedočká (Lukáš je jedináček), se ale doopravdy nesmířila nikdy.

Případů, jako je Lukáš, je spousta. Je-li v rodině homosexualita považována za něco nepřijatelného, nenormálního, odporného či směšného, mladý člověk dělá všechno pro to, aby svou odlišnost utajil. Odejde z domova co nejdříve – třeba na internát – a omezí kontakt s rodiči na minimum.

„Naším jsem to nikdy říkat nechtěl a nechci. Jsou už staří a mohlo by to s nima šlehnout. Studoval jsem v Praze a bydlel na koleji, pak jsem si našel s partnerem podnájem a domů jsem postupně přestál jezdit skoro úplně. Když tam jsem, pořád se mě ptají, jestli mám nějakou přítelkyni a kdy se budu ženit. Nemáme se o čem bavit,“ popisuje svoji situaci devětadvacetiletý

Jirka v brožurě *Láska je láska*, kterou vydala brněnská skupina GaTe.

Někdy je vnitřní odmítnutí tak silné, že si mladý gay svoji situaci prostě nepřipustí. City k jiným chlapcům považuje za přátelství; začne chodit s děvčetem, dokonce se i ožení a přivede na svět děti. Taková manželství ale většinou končí špatně – buď velkým třeskem a bolestným odhalením (to když se konečně doopravdy zamiluje), nebo „jen“ ochladnutím a rozpadem vztahu.

HOLKY S HOLKAMA

Zdánlivě to mají o něco lehčí. Citové projevy se u děvčat jaksi očekávají, takže pokud se vedou za ruce nebo si dají pusku, není to pro okolí nijak šokující. Když spolu dvě dívky nebo ženy bydlí, nikoho nenapadne pozastavovat se nad tím, „co asi spolu mají“. Také šance na miminko je podstatně větší – některé mají děti z předchozího heterosexuálního manželství, otcem může být třeba i gay kamarád. Do manželství vstupuje přibližně dvojnásobek homosexuálních žen než mužů, což odborníci vysvětlují silnější orientací žen na citovou stánku vztahu. Tyto svazky ale nemají o moc větší trvanlivost než u mužů.

„Chodila jsem šest let s klukem, kterého jsem si potom vzala,“ vypráví sedmadvacetiletá Lenka. „Byli jsme dobří kamarádi, v posteli nám to sice moc neklapalo, ale jinak to byl dobrý vztah. Myslela jsem, že se to tou svatbou třeba nějak spraví, ale bylo to právě naopak. Hned po ní mi bylo jasné, že do smrti takhle žít nemůžu a začala jsem se na inzerát seznamovat se ženama. Manžel mi pak jednou otevřel poštu a všechno se provalilo.“

VAŠE DÍTĚ JE V TOM NEVINNĚ

Proč se to muselo stát zrovna nám! Dělá nám to snad schválně? Nebo neví roupana, coby? Můžu za to já, protože jsem se rozvedla a kluk neměl mužský vzor? Mohli jsme tomu nějak zabránit?

Všechny tyhle otázky vám možná víří hlavou. Měli byste ale vědět, že za sexuální orientaci vašeho dítěte nemůžete vy, ani jeho otec a nejméně za ni může ono samo. Dokážete-li ho přijmout takové, jaké je, dáte mu velký dar do života. Mnozí rodiče se s pro ně nesnesitelnou skutečností vyrovnávají tím, že ji ignorují. Nevycítají, ale doma se o „tom“ prostě nemluví. Tím svého potomka odsuzují k tajnému životu, k navazování pokoutních účelových vztahů v barech a na záchodcích a samozřejmě

ke smrtelnému riziku, které to s sebou přináší. Jistě, posadit se ke stolu s partnerem svého syna nebo dívku své dcery chce od člověka velkou dávku odvahy. Možná vám to usnadní, když si představíte, že by váš potomek mohl být „hetero“, ale třeba na vozíčku. Co byste si vybrali?

HOMOSEXUÁL NEBO GAY?

Názvosloví, kterým byli v minulosti označováni, jasně vypovídá o vývoji vztahu většinové společnosti k nim. Zatímco „pederastům“ ještě hrozila hranice nebo přínejlepším vězení, „buzerantovi“ už jen pár facek. „Teplouš“ už je spíš k smíchu a „homosexuál“ zní jako neutrální lékařská diagnóza. Dnes se pro běžný hovor prosadilo anglické slovo „gay“, které původně znamenalo „veselý, rozverný, zářící nebo barevný“. Je to sympatické označení, které mnohem lépe vystihuje podstatu těchto vztahů, nijak zvlášť se nelišících od vztahů mezi mužem a ženou. Nejde tu zdaleka jen o sex – alespoň ne ve větší míře, než u smíšených dvojic. Gayové milují, žálí, dělají se

o práci v domácnosti, vymýšlejí, čím druhého potěšit, škorpi se a usmířují, jezdí na výlety, poskytují si navzájem drobné služby, jsou si oporou. Jako každý jiní partneři.

Zatímco slovo „gay“ hladce vklouzlo do obecného povědomí a usnadňuje komunikaci, s výrazem „lesba“ má mnoho lidí určité problémy. Případá jim tvrdě, hrubě až urážlivě a snaží se ho zjemnit zdvořilým „lesbička“. Samy lesbi to ale vnímají jinak a v naprosté většině zdvořile odmítají („zní to jako čubička,“ řekla mi jedna z nich).

HODNÍ HOŠI A HOLKY S AUTÍČKY

Na otázku, zda je možné odlišnou orientaci rozpoznat už v dětství, neexistuje jednoznačná odpověď. To, že si kluk hraje s panenkami, pocituje nechuť k agresivním sportům a rád pomáhá mamince v kuchyni, ještě vůbec nemusí znamenat, že jde o gaye – ale mnohdy to tak bývá (přítel Lukáš okolo dvanáctého roku zbožňoval vyšívání a zdobení vánočního stromečku). Tihle hodní chlapečci mívají narušený vztah s otcem, pro kterého bývají neuvědomělým zklamáním. Děvčata, která hrají fotbal, rvou se s kluky a odmítají obléknout si šaty, zase bojují s maminkami. Je ale třeba si uvědomit, že tyhle zvláštnosti (odborníci hovoří o „gender dysforii“, nespokojenosti se svým pohlavím) jsou jen vnějším projevem už existujícího stavu. Vynucená změna chování

na něm nic nezmění. Rodiče by to měli brát jako určité upozornění, že se v dospívání může (ale nemusí) objevit odlišná sexuální orientace.

TOMUHLE NEVĚŘTE!

(mýty, předsudky a odlišná sexuální orientace)

● **Homosexualita je nemoc, která se dá léčit.** První pokusy o léčbu vycházely z předpokladu, že jde vlastně o „nedostačnou mužnost.“ Postiženým byly podávány hormony, byla jim odstraňována varlata a nahrazována varlaty heterosexuálních mužů. Výsledky byly žalostné – organismus pacientů cizí orgán odmítal, takže z muže se stal homosexuální eunuch. Dalším rozšířeným typem léčby byla ještě za první republiky averzivní (odpor budící) terapie. Vycházela z mylné představy, že homosexuální chování je naučené a lze ho tedy i odnaučit. Lékaři nešťastníkům např. promítali erotické obrázky s homosexuální tematikou a současně jim podávali léky, vyvolávající zvracení. Dnes už se ví, že naprostá většina homosexuálních mužů má normální hladinu androgenů. Odlišnost nespočívá v deficitu hormonů, ale v odlišnosti reakce sexuálních mozkových center na ně. Podáním hormonů se zvyšují sexuální dráždivost a tím i intenzita touhy po osobě stejného pohlaví. V roce 1992 vyškrtla Světová zdravotnická organizace homosexualitu ze seznamu poruch sexuálního zdraví, je považována za jednu ze sexuálních alternativ.

● **Někdo ho svedl, zkazil (bratranec, starší kamarád...).** Homosexualita je vrozená, rozhoduje se o ní už během nitroděložního vývoje. Přesná příčina není známa; ví se ale, že existuje i určité genetické zatížení (v některých rodinách se tato orientace vyskytuje častěji). V žádném případě nemůže vzniknout „svedením“ v době dospívání – může dojít jen k projevení už existující dispozice.

● **Homosexuál je směšný zmalovaný chlápek, který mluví vysokým hlasem a kroutí zadkem.** Typ „vykroucená buzna“ je vděčnou figurkou laciných komedií, ve skutečném životě ale takových potkáte jen velmi málo. Můj přítel Lukáš je dvoumetrový chlap s plnovousem, v jehož objetí praskají kostičky; jeho odlišnost se projevuje jen zvýšenou empatií a smyslem pro krásu.

● **Půjďme k doktorovi, on tě vyšetří a uvidíme.** Žádné testy, které by homosexualitu objektivně prokázaly, neexistují. Sexuolog či psycholog může pouze provázet v sebepoznávání někoho, kdo si sám není jistý. Může ale pomoci pochopit vám, rodičům, co vaše dítě prožívá a jak se s tím vyrovnat.